בס"ד, שב"ק פרשת "כי תבוא" תש"פ

גליון מס'
55

דעמירן בעלמא

על פרשת השבוע מאת עמירן דביר

מתוך הטור השבועי 'לכיכר השבת'

לעילוי נשמת
אמי מורתי חוה בת יוסף ע"ה
סבי היקר ר' יוסף בן יצחק ז"ל
סבי היקר ר' נתן בן אריה לייב ז"ל
סבתי היקרה נינה נעמי בת נחום ע"ה
הגב' לאה בת דוד ע"ה

ולעילוי נשמת
הגב' צביה בת אריה ע"ה
הגב' רבקה פעסל בת יצחק יעקב ע"ה

פרשת כי תבוא

על חשיבותה של אמירת תודה, על תשובת המשקל שיכולה לכפר,
על תפילת הביכורים ומה עלינו להפנים ממנה ועל הבנה שסופסוף הכתה בי

א

פרשתנו מתחילה במצוות הביכורים ככתוב: "וְהָיָה כִּי תָבוֹא אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר ה' אֱלֹקֶיךָ נֹתֵן לְךָ נַחֲלָה וִירִשְׁתָּהּ וְיָשַׁבְתָּ בָּהּ, וְלָקַחְתָּ מֵרֵאשִׁית כָּל פְּרִי הָאֲדָמָה אֲשֶׁר תָּבִיא מֵאַרְצְךָ אֲשֶׁר ה' אֱלֹקֶיךָ נֹתֵן לָךְ וְשַׂמְתָּ בַטֶּנֶא וְהָלַכְתָּ אֶל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר ה' אֱלֹקֶיךָ לְשַׁכֵּן שְׁמוֹ שָׁם".

(דברים כו, א – ב)

מצווים עם ישראל בהיותם עדיין במדבר, לכשיכנסו לארץ ישראל, לאחר שילחמו בשבעת העמים, יכבשו את הארץ ויחלקוה לשבט ושבט כל אחד ומקומו הוא, רק אז צריכים להתפנות ולקיים את מצוות הביכורים.

מצווה זו מלמדת אותנו התנהגות בסיסית חשובה מאד ביחס שלנו עם הקב"ה.

המשנה במסכת בכורים מסבירה: "כיצד מפרישין הביכורים? יורד אדם בתוך שדהו, ורואה תאנה שביכרה, אשכול שביכר, רימון שביכר, קושרו בגמי ואומר הרי אלו ביכורים".

בהמשך כשיבשילו הפירות, על בעל הבית לזהות את אלו שקרא עליהם שם ביכורים, ואותם לעלות לירושלים.

שיירות של אנשים יעשו דרכם לירושלים, חלקם ילכו כעשרה ימים עד שיגיעו, וכל הטירחה היא רק כדי להודות ולהכיר בכל הטוב שעשה לנו הקב"ה עד עכשיו.

התורה מלמדת אותנו נוסחת התנהגות פשוטה, אם נדע להודות, נמשיך לקבל. לא נודה, לא נקבל.

הקב"ה דורש מבני ישראל להכיר לו טובה על זה שנתן להם את ארץ ישראל, כדי שירצה להמשיך ולתת להם עוד ועוד.

ב

האר"י הקדוש שואל, מדוע מוזכרים במשנה דווקא תאנה, אשכול ענבים ורימון? מה עם שאר שבעת המינים? מדוע אותם לא מזכירים?

מסביר שסיבת הבאת הביכורים היא כדי להודות על ארץ ישראל, ולכפר על המרגלים שזלזלו בארץ ישראל, ואיך המרגלים זלזלו? הביאו איתם את פירות הארץ כדי להפחיד את עם ישראל בגודלם, לדעתם גודל הפירות מעיד על גודל וחוזק כל יושבי הארץ, גודלם של פירות אלו הם הוכחה שעם ישראל לא יוכל לכבוש את שבעת העמים.

אמנם הקב"ה הבטיח להם במפורש שהם ינצחו וינחלו את ארץ ישראל, בחרו בני ישראל לסמוך על "מיצג הפירות" שהביאו המרגלים מארץ ישראל.

פירות אלו שסחבו המרגלים מארץ ישראל למדבר היו תאנה רימון וענבים.

אם כן עכשיו הכל מובן, פירות אלו שהוציאו שם רע לישראל והכעיסו את הקב"ה, הם אלה שיכולים לתקן את חטא המרגלים על ידי שיביאו אותם למשכן שילה ובהמשך לבית המקדש לכשיבנה, כהכרת הטוב לקב"ה שהביא לנו במתנה את ארץ ישראל.

ג

כשמביאים את הביכורים צריכים להתפלל תפילה מיוחדת בה מזכירים את התעללותו של לבן ביעקב, ועל ירידת יעקב למצריים, על התרבות בני ישראל ועל הסבל הגדול שעברו, עד שהוציאם הקב"ה והוביל אותם עד הכניסה לארץ.

בהיותם במדבר היו בני ישראל לא אחת כפויי טובה, לא הכירו במתנות שנתן להם הקב"ה, שכחו את הניסים הגדולים שקרו להם מייד אחרי, והגדילו לעשות כשהאמינו למרגלים כשהוציאו דיבת הארץ.

ממילא יוצא שתפילה זו היא סוג של תיקון על מה שעשו אבותיהם במדבר, בתפילה זו מכיר המתפלל בכל הטובה שקיבל, ומודה על שבחה של ארץ ישראל, וזה בעצם פותח סוג של דף חדש שירבה עוד ועוד את קבלת הטוב מהקב"ה.

אני חושב שכדאי לנו ללמוד ולהפנים התנהגות זו ליום יום שלנו.

הנה עוברת לה עוד שנה, פנינו לראש השנה וימים נוראים בהם נתפלל ונבקש את הדברים הכי חשובים לנו. ימים בהם יקבע לאיזה כיוון כל אחד ילך. חשוב שלפני שנבקש משהו חדש, שנודה קודם על הישן.

שנה שלמה עברה, בטוחני שלכל אחד ואחד מאתנו יש דברים רבים שעליהם ראוי להודות בטרם נבקש מהקב"ה בקשות חדשות לשנה הבאה.

ד

תוך כדי כתיבת טור זה קיבלתי ידיעה שכנראה ממשלת אוקראינה תאסור על כניסת ישראלים השנה לאומן.

שנים רבות הציעו לי רבים מחברי לבוא איתם לאומן, ותמיד עניתי לכולם את אותה התשובה, שאין מצב שבעולם שאעזוב את אדמת ארץ ישראל ואת משפחתי כדי להיות בראש השנה בנכר.

האמת היא שתמיד היתה בליבי קצת קנאה לאלו שתורת רבנו מברסלב זורמת להם חזק בדם, ויהפכו את העולם פשוטו כמשמעו כדי להגיע בראש השנה לאומן.

זאת היתה ההזדמנות לבדוק אחת ולתמיד על מה ואיך זה שחסידי ברסלב צדיקים מכל העולם מוכנים להפוך את העולם פשוטו כמשמעו כדי להיות אצל רבנו בראש השנה.

וזאת ההודעה שקיבלתי מידידי היקר משה דאודי שזכיתי לעבוד איתו באותו תחנת רדיו:

"ככה רצה השם יתברך שראש השנה הוא היום שבו מתאחדים השמש והלבנה לכדי אחד, לאחר סיבוב שלם של מחזור בן שנה.

במשך השנה הם נפרדים ומתרחקים האחד מהשניה מחמת תפקידם והשוני שלהם.

הפירוד הנ"ל הינו חלק חשוב ביותר בקיום העולם ממנו נגזרים הימים והלילות קרי מידת הזמן שעליה בעצם מושתתת הבריאה בבחינת "ויהי ערב ויהי בוקר יום אחד".

עד כדי כך חשוב העניין, שכל כמה שנים מחמת גודל המרחק ופירוד הזמן שנוצר מכך צריכים אנחנו להוסיף בכל כמה שנים חודש על מנת להגיע לאיחוד מדוייק בכל שנה ושנה בין השמש ללבנה.

הצדיק נמשל לשמש. התלמיד נמשל ללבנה, שאין לה מעצמה כלום (דליית לה מגרמא כלום) שכל האור שלה הינו אך ורק מהשמש. מכאן נבין את התלות של התלמיד ברבו.

פעם בשנה בראש השנה ממש כמו השמש והלבנה מתאחדים הם לכדי אחד ויושבים בדיוק על אותה נקודה הרבי והתלמיד ואין חילוק בינהם. (נקודת הביטול לצדיק, שהוא בעצם תיקון פגם הלבנה לעיניין שני מלכים בכתר אחד)

בחיבורא זו ובאחדותם הנפלא. מראים ומאירים הם את גדולתו של השם יתברך על כל הבריאה בבחינת "וְהָיָה אוֹר הַלְּבָנָה כְּאוֹר הַחַמָּה וְאוֹר הַחַמָּה יִהְיֶה שִׁבְעָתַיִם כְּאוֹר שִׁבְעַת הַיָּמִים בְּיוֹם חֲבֹשׁ ה' אֶת שֶׁבֶר עַמּוֹ וּמַחַץ מַכָּתוֹ יִרְפָּא".

זה ממש כמו בעל ואישה רק בציור אחר. בזוגיות זה קורה במחזוריות של חודש. בין רבי לתלמיד זה מחזור של שנה"

אבל אז דאודי הצדיק שלח לי את ההודעה הזאת: "בשבילי לא להגיע לצדיק בראש השנה זה שינוי סידרי עולם ברמות שקשה לתפוס. בכל מקרה אם כך יגזור עלינו השם יתברך נקבל זאת באהבה ובאמונה שהכל לטובה בס"ד".

זה הרגע שנפל לי האסימון והצלחתי להבין את כל חבריי שהיו מפצירים בי משנה לשנה להצטרף איתם לאומן.

בברכת שבת שלום ושבוע מקסים לכולם,
עמירן דביר (הלוי)

עימוד: משה רוזנצוויג